

3836334 ENTM/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม ;
วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : ทะเลสาบสงขลา/ ชุมชน/ เครือข่าย

นุชนาฏ จันทวิเศษ : การศึกษา “เครือข่าย” ในการจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วม :
กรณีศึกษาชุมชนอุบุด ทะเลสาบสงขลา (A STUDY OF “ NETWORKING ” IN
PARTICIPATORY RESOURCES MANAGEMENT : A CASE STUDY OF KHOOKHUD
COMMUNITY SONGKHLA LAKE BASIN). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อนุชาติ
พวงสำลี, PhD., กาญจนา ตั้งชลทิพย์, MA. 143 หน้า. ISBN 974-664-870-5.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการการเกิดของเครือข่าย กระบวนการ
การทำงานร่วมกัน และผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานเป็นเครือข่ายในการดูแลจัดการทะเลสาบ
สงขลาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการเครือข่ายที่เกิดขึ้นและสามารถอธิบายถึงปัจจัยเงื่อนไข
ภายในชุมชนที่มีผลต่อกระบวนการเครือข่ายเพื่อการปรับใช้เป็นบทเรียนต่อพื้นที่อื่นในการ
จัดการทรัพยากรร่วมกัน โดยทำการศึกษาในชุมชนอุบุด อำเภอสตงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็น
พื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มองค์กรชุมชนและมีการเชื่อมต่อเป็นเครือข่ายกับกลุ่มองค์กร
ต่างๆ จากภายนอกในการจัดการดูแลทะเลสาบสงขลา ใช้หลักทฤษฎีฐานรากในการศึกษาโดย
เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ระดับลึก ซึ่ง
ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ ตุลาคม 2542 – เมษายน 2543

ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการการเกิดของเครือข่ายเริ่มจากการเกิดกลุ่มองค์กรในชุม
ชนอุบุดขึ้นแล้วมีการเชื่อมต่อไปยังกลุ่มต่างๆ จากภายนอกให้มีการทำงานเป็นเครือข่ายกันโดยมี
เป้าหมายร่วมกันคือ การฟื้นฟูทะเลสาบสงขลาและพบว่ากระบวนการที่เกิดขึ้นอาศัยปัจจัยเงื่อนไข
ภายในชุมชนที่ก่อให้เกิดการรวมตัวกันในการแก้ปัญหาของชุมชนในระดับหนึ่งก่อนซึ่ง
ประกอบด้วย การมีจิตสำนึกร่วมของคนในชุมชนจากการเผชิญภาวะวิกฤตร่วมกัน การมีผู้นำที่
หลากหลายและเข้มแข็ง การมีโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมในแนวราบ การมีองค์กรชุมชน
ที่มีองค์ประกอบของผู้คนที่หลากหลายมีศักยภาพในการทำงาน การมีช่องทางการสื่อสาร
ภายในชุมชนที่หลากหลายและเอื้อให้คนได้มารวมกันพบปะแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งปัจจัยเงื่อนไข
ต่างๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการผลักดันให้เกิดการเชื่อมต่อกับกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามา
ทำงานเป็นเครือข่ายในการจัดการดูแลทะเลสาบสงขลาาร่วมกัน